

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) avd. Buskerud

c/o Steinar Stueflotten
Damenga 19
N-3032 Drammen

Telefon: 913 34 123 (+ 47)

e-post: buskerud@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Deres referanse:
PlanID 2019011

Deres kontaktperson:
Helen Haakonsen Karr

Vår kontaktperson:
Marius von Glahn

Dato: 25.01.2021

Hemsedal kommune
Hemsedalsvegen 2889
3560 Hemsedal
Epost: postmottak@hemsedal.kommune.no

Innsigelse til saken:

DETALJPLAN KJELHOVDA PLAN-ID: 2019011

Fastsatt høringsfrist: 06/02-2021

Norsk ornitologisk forening (NOF)

NOF ble stiftet i 1957 og er en frivillig naturvernorganisasjon med omtrent 12 000 medlemmer i hele landet som fokuserer på fugler og fuglevern. Fylkesavdelingen i Buskerud representerer over 450 medlemmer. NOF sentralt er del av BirdLife International som har over 10 millioner medlemmer og støttespillere i 4000 avdelinger over hele verden.

En viktig del av foreningens arbeid er å være bindeledd mellom fugleinteresserte over hele landet.

Gjennom årene har bevaring av fugleartene og deres leveområder blitt mer sentralt i foreningens arbeid.

Fjellfuglenes status

Aktuell forskning viser at bestandene av fjellfugler har blitt redusert med 10 prosent over hele Europa siden årtusenskiftet. Forskningsresultatene sammenstiller bestandstrender for europeiske fjellfugler. Mange fjellarter som er i tilbakegang er kjente og kjære innslag i den norske fjellheimen.

Av disse artene kan nevnes lirype, fjellrype, gjøk, heipiplerke, gråsisik, bjørkefink, lappspurv, sivspurv og snøspurv og respektiv planområde er et karakteristisk leveområde for flere av artene (Referanse:

<https://www.nina.no/Aktuelt/Nyhetsartikkel/ArticleId/4668/Urovekkende-utvikling-for-fjellfuglene-i-Europa>).

Utbygging i strid med kommunens egen planprogram - samfunnsdel

NOF avd. Buskerud ønsker å vise til dokumentet: «Kommunens planprogram – samfunnsdel 2019-2030 – Vedteke k-sak 52/20». (Hentet fra kommunens hjemmeside:

<https://www.hemsedal.kommune.no/siteassets/hemsedal/plan-og-kunngjeringar/2.-kommuneplanar-reglement-og-retningslinjer/samfunnsdel---vedteke-av-k-styret-07052020---k-sak-52-20.pdf>)

På side 4 i gjeldende planprogram for samfunnsdelen ble vedtatt at kommunens lokale mål skal følge FN's 17 utviklingsmål for bærekraft. FN's bærekraftsmål nr. 15.4 er definert som følgende: «*Innen 2030 bevare økosystemer i fjellområdet, inkludert det **biologiske mangfoldet** der, slik at de skal bli bedre i stand til å bidra til en bærekraftig utvikling.*»

NOF avd. Buskerud mener derfor at respektiv detaljreguleringsplan undergraver FN's direktiver og kommunens vedtatte planprogram som kommunen har forpliktet seg til å følge.

SABIMA informerer at for hele 9 av 10 arter som er på rødlisten fremstår arealendringer som hovedtrusselen (kilde: <https://www.sabima.no/hva-truer-naturen/arealendringer/>).

Nedbygging av leveområder utgjør en av de største trusselfaktorene for vårt **biologiske mangfold** (ref. Meld. St. 33 (2012-2013) «Klimatilpasning i Norge»).

Nedbygging av naturarealer og arealendringer gjelder sammen med klimaendringene som den største trusselen mot natur og artsmangfold i Norge.

NOF avd. Buskerud ønsker å påpeke at kommunens planprogram for samfunnsdelen viser en oversikt over relevante «*trusler*» mot realiseringen av kommunens målsettinger (Se side 7 i respektivt dokument).

I planprogrammet definerer kommunen riktignok «*nedbygging av fri natur*» som en relevant trusselfaktor. En realisering av utbyggingsplanene vil derfor oppleves som paradoksal og gi planprogrammet et ugunstig preg av inkonsistens, samt at beslutningstakerne i kommunen vil kunne oppleves som upålitelig.

NOF avd. Buskerud mener at beslutningstakerne ikke bør ta beslutningene sine mot bedre viten.

Mange av hyttene som bygges i dag byr på de samme kvalitetene som et hus med vann, strøm og kloakk.

NOF avd. Buskerud stiller seg kritisk til en utbyggingspraksis hvor det etableres bosettinger i naturarealer i denne skalaen. Hvordan vil kommunen sikre at den økende trafikken i området med tilsvarende eksos og forsøpling, lastebilkjøring, massehåndtering, påfølgende etablering av parkeringsplasser, gravearbeidene ifbm. installasjon av vann- og strømledninger ikke forringer naturkvalitetene i området?

En gjennomsnittshytte legger beslag på om lag én dekar tomteareal. I tillegg kommer veier og annen infrastruktur, både til selve hyttebyggingen og for å betjene økende trafikk mellom byene og hytteområdene, noe trafikkmønsteret i Buskerud er sterk preget av. Økt biltrafikk bidrar til høyere CO2-utslipp og avrenning av mikroplast og miljøgifter fra veibanen.

Tidligere høring og nåværende situasjon

Det vises også til brev fra Hemsedal Kommune fra 28.09.2018 med overskriften «Høringsbrev – Planprogram for kommuneplanen samfunnsdel» - ref.nr.: 18/02078-5.

I 2018 vurderte NOF avd. Buskerud kommunens intensjoner som er nedfelt i følgende sitat som positivt: «[...] miljøet skal takast vare på slik at landskapsbilete/landskapet og naturverdiane kan vidareførast til neste generasjon utan forringing.» NOF avd. Buskerud har gitt sin fulle støtte til denne holdningen. En utbygging i planområdet er i strid med disse målsettingene.

Myrarealer i planområdet

Saksutskrift med arkivsakdokument-ID 19/00716-18 beskriver hvordan myrarealene i planområdet affiseres ved implementering av respektiv detaljreguleringsplan:

«Området har tre myrpartier innenfor planavgrensing, samt noe fuktig grunn enkelte steder. [...] Av klima- og miljøhensyn bør en [...] unngå å berøre myr. Planforslaget har enkelte moment administrasjonen mener kan være problematiske med tanke på dette. Tomt 40-43 ligger delvis på myra ved Kjeltjern, men har byggegrense som går kant i kant med myr. Det er ikke lagt opp bebyggelse ut på selve myren, men med byggegrense så tett på risikerer man likevel at inngrep vil berøre myr. [...] Det er [...] svært viktig at hensyn til myr blir ivarettatt i byggesak, slik at denne ikke blir negativt påvirket av byggearbeider. Veg SKV4 ligger helt kant i kant med myrområde oppe på flaten. Administrasjonen mener at denne burde vært trukket lenger vekk fra myren, slik at man er sikret at myr ikke blir berørt av utbyggingen. Dette vil kun gi en marginal avkorting på tomteareal, og det er dermed akseptabelt for å oppnå bedre klaring mot myr. [...].»

NOF avd. Buskerud mener at det ikke bør bygges på tomter hvor nedbyggingen vil medføre en risiko for redusert kvalitet av myrarealets kvalitet av økosystemtjenester.

NOF avd. Buskerud støtter holdningen som er formulert i ovenfor nevnte saksutskrift hvor det heter at man bør unngå å berøre myr av klima- og miljøsyn og oppfordrer kommunen til å ikke handle mot bedre viten.

Drenering, oppdyrking, bebyggelse eller forurensning av planområdet må unngås. Myrene er ikke bare potensiell leveområde for diverse fuglearter og levested for mange andre viktige planter og dyr men fremstår samtidig som en av de mest betydningsfulle terrestriske CO₂-lagrene som lagrer ny karbon hvert eneste år.

Drenert myr er en større kilde til CO₂-utslipp enn både naturlig og restaurert myr. I følge Miljødirektoratet står 10 naturtyper av myr oppført som truet på norsk rødliste for naturtyper. En ødeleggelse av myrområdene ville stå stikk i strid regjeringens initiativ om å restaurere myrområder rundt om i landet. Mer informasjon om viktigheten til intakte myrområder finnes under nettadressene: <https://www.sabima.no/trua-natur/myr/> og <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/naturmangfold/innsiktsartikler-naturmangfold/vatmark/id2339659/>

NOF avd. Buskerud viser også til «Melding til Stortinget nr. 14 (2014-2016) – Natur for livet, Norsk handlingsplan for naturmangfold» hvor det heter: «*Regjeringen vil styrke vektleggingen av hensynet til våtmark, inkludert myr, i anvendelsen av sektorlover, samt plan- og bygningsloven.*»

NOF. avd. Buskerud oppfordrer kommunen til å ta vare på myrrealene for å etterkomme regjeringens målsetting om å bevare denne verdifulle naturtypen. NOF avd. Buskerud fordrer at det innføres restriksjoner mot all bygging av hytter eller veier som affiserer myrrealer. NOF avd. Buskerud oppfordrer kommunen til å ta avstand fra utbyggingsplanene for Kjelhovda (PlanID 2019011).

Biologisk mangfold i planområdet - NML

Økosystemtilnærming: Under punkt 4.15 i saksdokumentet «Planomtale - Detaljplan Kjelhovda (revidert 10/12-20)» står skrevet hvordan tiltakshaver (Arkitekthagen) vurderer innvirkningen utbyggingsplanene har på det biologiske mangfoldet i planområdet:

«I ei samla vurdering av belastningane på dei naturtypane som vert bygd ned, har ein komen fram til at naturtypane ikkje er unike for denne staden og at ei nedbygging ikkje vil føre til tap av biologisk mangfald».

På den ene siden mener tiltakshaver at planen innebærer nedbygging av ulike naturtyper i planområdet for så og nevne senere i samme setning at nedbygging ikke vil føre til tap av biologisk mangfold.

Begrepet «biologisk mangfold» er definert som følgende:

«*Biologisk mangfold, som også kalles biodiversitet, er mangfoldet av levende organismer. Som oftest viser begrepet til antall arter, men det kan også vise til genetisk mangfold i leveområder og nisjer i et område.*» (Referanse: https://snl.no/biologisk_mangfold).

Det betyr at alle former for arealinngrep lokalt i Kjelhovda-området fører til tap av biologisk mangfold innenfor planområdet i større eller mindre grad. Tiltakshaverens konkludering som sier at nedbyggingen ikke medfører tap av biologisk mangfold må derfor sies til å være unøyaktig. Derfor ber NOF avd. Buskerud tiltakshaver om en revurdering, samt en synliggjøring om hvilke parametre tiltakshaver bruker som vurderingsgrunnlag for nevnt konstatering om uteblivende tap av biologisk mangfold.

NOF avd. Buskerud ønsker å gjøre tiltakshaver oppmerksom på at risikomatriksen i dokumentet med tittel «Planomtale – Detaljplan Kjelhovda», (revidert 20/12-20) mangler et punkt som beskriver mulige skadevirkninger utbyggingsplanene kan medføre for naturverdiene i planområdet. NOF avd. Buskerud vil hermed anbefale å inkludere et tilsvarende punkt i matrisen for å synliggjøre hvilke «tiltak for å redusere faren for at hendinger skal inntreffe» tiltakshaveren refererer til.

NOF avd. Buskerud stiller seg positivt til at tiltakshaver vedkjenner at «[...] *gradvis nedbygging av areal er den største trusselen for naturmangfoldet.*» og at tiltakshaver viser til kravet om at kunnskapsgrunnlaget skal stå i *rimelig* forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfold.

Føre-var-prinsippet og tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag:

NOF avd. Buskerud ønsker herved å stille spørsmål ved hvordan tiltakshaver anser en vurderingsgrunnlag som har blitt brukt i 2016 som rimelig, siden situasjonen (forekomsten av rødlistede arter i området som ikke er registrert i de brukte kartleggingsverktøy) kan ha endret seg de siste fem år.

Det at vurderingsgrunnlaget er utdatert vises for eksempel derved at tiltakshaver viser til dokumentasjon av fjellvåk i området. Rødlistede arter som forekommer i området nevnes derimot ikke (deriblant lirype, bergirisk og blåstrupe – kilde: artsobservasjoner.no). Andre fuglearter som heilo, ringtrost, haukugle, tårnfalk, smålom, storskarv, ravn, heipiplerke, jernspurv, mfl. som er registrert i nærområdet (ca. 400m radius fra Kjelhovdas høyeste punkt) dukker heller ikke opp i planomtalen. Derfor mener NOF avd. Buskerud at det er mest hensiktsmessig med en systematisk kartlegging av fuglearter i området på våren for å unngå et mangelfullt vurderingsgrunnlag i denne saken.

På bakgrunn av manglende vurderingsgrunnlag og kartlegging av fuglearter i området ønsker NOF avd. Buskerud å vise til Miljødirektoratets nye veileder for klima- og miljøtemaer for arealplanlegging. I veilederen heter det som følgende:

«Årstall for siste kartlegging og kilden til registreringene er eksempler på informasjon som kan belyse kvaliteten på et datamateriale.

Det skal gjennomføres nye undersøkelser hvis det ikke er gjennomført miljøfaglige undersøkelser eller målinger av nyere dato i området. Dette gjelder også hvis det er grunn til å tro at viktige forhold har endret seg.

Ansvarlig myndighet skal forvise seg om at oppdatert kunnskap legges til grunn for sluttbehandling av saken. Dette gjelder også dersom det går lang tid fra høringen av konsekvensutredningen er gjennomført til tidspunktet for endelig vedtak.

Kunnskap må hentes inn på nytt dersom kunnskapsgrunnlaget er utdatert.»

(Hentet fra:

<https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/arealplanlegging/konsekvensutredninger/kunnskapsgrunnlaget/innhente-kunnskap-om-klima-og-miljo/er-kunnskapsgrunnlaget-tilstrekkelig/>)

NOF avd. Buskerud ønsker dessuten å vise til det nasjonale styringsdokumentet «*Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023*» hvori departementet blant annet påpeker at:

«Det også er viktig å bevare større, sammenhengende områder uten hyttebebyggelse i fjellområder med stort press på arealene».

Hyttefeltet i Kjelhovda ligger i et område nær Hemsedal skianlegg med en stor konsentrasjon av hytter i området, mye folk og mye forstyrrelser. I lys av det allerede tilstedeværende presset på området mener NOF avd. Buskerud at denne direktiven fra *Kommunal- og moderniseringsdepartementet* bør vektlegges og at kommunen bør stanse utbyggingsplanene i området.

Med vennlig hilsen,

Marius von Glahn
Naturvernkontakt
Tlf.: 991 60 745

Steinar Stueflotten
Styreleder
Tlf.: 913 34 123